

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2021-10-29

Ärendenummer
NV-05976-21

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet (SOU 2021:53) En rättssäker vindkraftsprövning, diarienummer M2021/01277

Sammanfattning

Naturvårdsverket är huvudsakligen positivt till utredningens förslag och tillstyrker förslaget om ett bibehållet kommunalt inflytande över lokaliseringen av vindkraft inom kommunerna.

Naturvårdsverket tillstyrker att kommunens ställningstagande ska avse förenlighet med mark- och vattenanvändningen samt att vilka uppgifter som ska ingå i en begäran om lokaliseringsbesked regleras. Naturvårdsverket tillstyrker vidare att lokaliseringsbeskedet ska lämnas tidigare i processen och vara en förutsättning för att en ansökan ska kunna lämnas in. Myndigheten tillstyrker också förslaget om att beskedet blir bindande under viss tid och inte kan ändras under miljöprövningsprocessens gång.

Naturvårdsverket bedömer att en närmare anknytning mellan kommunens ställningstagande och översiktsplaneringen är positivt men ser vissa risker med utformningen av den föreslagna 5 § lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar. Som huvudregel har kommunerna, enligt förslaget, inte möjlighet att avstyrka ett projekt om området är utpekad som lämpligt för vindkraft i kommunens översiktsplan. Myndigheten bedömer därför att det finns en risk att kommunerna avstår från att planera för vindkraft i översiktsplanerna för att kunna behålla en större frihet vid bedömningen av enskilda vindkraftsprojekt.

Naturvårdsverket delar bedömningen om att ett ekonomiskt planeringsstöd till kommunerna behöver införas. Det möjliggör för kommunerna att ta fram aktuella och uppdaterade översiktsplaner som krävs för att utredningens förslag om ändrad bestämmelse om kommunal tillstyrkan ska fungera som avsett.

Naturvårdsverket delar även utredningens bedömning avseende vikten av att införa ett system för ekonomisk kompensation vid vindkraftsetablering.

Naturvårdsverkets ställningstaganden och skäl

Med anledning av den problembild som är förknippad med den nuvarande regeln om kommunal tillstyrkan (16 kap. 4 § miljöbalken) bedömer Naturvårdsverket att det är angeläget att få till stånd en förändring av regelverket.

Naturvårdsverket konstaterar att utredningens förslag i stora delar överensstämmer med huvuddragen i det förslag till förändrad bestämmelse om kommunal tillstyrkan som Naturvårdsverket presenterade tillsammans med Energimyndigheten i den nationella strategin för en hållbar vindkraftsutbyggnad i januari i år.

Centralt för både Naturvårdsverkets och Energimyndighetens förslag och utredningens förslag är att kommunen behåller sin rätt till inflytande över lokaliseringen av vindkraft. Gemensamma nämnare är också att lokaliseringsbeskedet ska avse förenlighet med mark- och vattenanvändningen och att underlaget begränsas till att omfatta uppgifter om anläggningens utbredning, maximalt antal vindkraftverk samt verkens höjd. Vidare ska lokaliseringsbeskedet lämnas tidigare i processen och vara en förutsättning för att en ansökan ska kunna lämnas in. Beskedet blir också bindande under viss tid och kan inte ändras under miljöprövningsprocessens gång.

Naturvårdsverket är huvudsakligen positivt till utredningens förslag eftersom det kan förväntas leda till en mer rättssäker vindkraftsprövning med färre långt gångna tillståndsprocesser som stoppas i sena skeden. Däremot har Naturvårdsverket synpunkter i några av förslaget delar som vi redovisar nedan.

Kommunernas inflytande över lokaliseringen av vindkraft bibehålls (avsnitt 8.2)

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om ett bibehållet kommunalt inflytande över lokaliseringen av vindkraft inom kommunen.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget att kommunen ska ta ställning till varje planerad etablering av vindkraft genom att fatta beslut om lokaliseringsbesked (2 § i den föreslagna lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar). Vi delar utredningens bedömning om att det inte bör vara möjligt att delvis tillstyrka eller avstyrka samt att det inte heller bör vara möjligt att förena lokaliseringsbeskeden med villkor.

Naturvårdsverket tillstyrker även förslaget att avsaknad av positivt lokaliseringsbesked ska utgöra hinder för att ta upp tillståndsansökan till prövning (22 kap. 1 f § första stycket miljöbalken) och att kravet på lokaliseringsbesked inte ska gälla om regeringen tillåtit verksamheten enligt 17 kap. miljöbalken (22 kap. 1 f § tredje stycket miljöbalken) eller om det är fråga om frivilliga tillstånd enligt 9 kap. 6 b § miljöbalken (22 kap. 1 f § fjärde stycket miljöbalken).

Naturvårdsverket bedömer dock att det föreslagna andra stycket i 22 kap. 1 f § miljöbalken i huvudsak är överflödigt och avviker från 22 kapitlets systematik där befintliga bestämmelser i 1–1 e §§ reglerar vad ansökningar ska innehålla. Hur prövningsmyndigheten ska hantera bristfälliga ansökningar regleras istället i 22 kap. 2 § miljöbalken och kungörelse av ansökningar som tas upp till prövning

i 22 kap. 3 § miljöbalken. Om en ansökan om tillstånd till vindkraftsanläggning måste innehålla ett lokaliseringsbesked bedömer myndigheten att det redan av befintliga bestämmelser följer att en ansökan inte kan tas upp till prövning om detta saknas. Naturvårdsverkets bedömer att frågan om lokaliseringsbeskedets giltighetstid bör kunna regleras i annan bestämmelse, exempelvis i den föreslagna lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar.

Förutsebarheten stärks genom att översiktsplanernas vikt blir större (avsnitt 8.3)

Naturvårdsverket bedömer att en närmare anknytning mellan kommunens ställningstagande och översiktsplaneringen är positivt. Det kan bland annat bidra till att tydliggöra att kommunens bedömning ska omfatta förenligheten avseende lämplig mark- och vattenanvändning och inte alla sådana aspekter som prövas inom ramen för tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Myndigheten delar också utredningens bedömning att kommunens ställningstagande även bör kunna inkludera antalet vindkraftverk och höjden på vindkraftverken då detta är faktorer som kan ha stor betydelse för den kommunala mark- och vattenanvändningen.

Naturvårdsverket ser emellertid vissa risker med utformningen av den föreslagna 5 § lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar. Vi lämnar följande utvecklade synpunkter på utredningens förslag:

Lokaliseringsbesked

Kommunen ska som huvudregel avge ett positivt lokaliseringsbesked för vindkraftsanläggningar som är förenliga med en aktuell översiktsplan (5 § första stycket lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar). Kommunen kan dock meddela positivt eller negativt lokaliseringsbesked om en etablering inte är förenlig med översiktsplanen eller på en plats som inte är utpekad i översiktsplanen. En sådan ordning skulle visserligen, såsom utredningen anger, kunna uppmuntra till att kommunerna ser till att ha väl uppdaterade översiktsplaner som är så detaljerade som kommunerna anser att de ska vara. Vi bedömer dock samtidigt att det finns en tydlig risk att kommuner avstår från att planera för vindkraft i översiktsplanerna för att kunna behålla en större frihet vid bedömningen av enskilda vindkraftsprojekt. Om vi får en sådan utveckling bedömer vi att den ändrade bestämmelsen snarare kommer att motverka sitt syfte; att bidra till ökad förutsebarhet. Myndigheten bedömer också att en sådan utveckling motverkar syftet med den nationella vindkraftsstrategin och den möjlighet till helhetsperspektiv som en hantering i översiktsplanen ger. Det kan också riskera att frågorna får en sämre demokratisk förankring.

Naturvårdsverket bedömer vidare att det framstår som avvikande från översiktsplaneringens karaktär att ge utpekanden i planen med den typen av bindande verkningar. Även om kommunerna är fria att bedöma i vilken utsträckning områden för vindkraft ska anges i översiktsplanen och översiktsplanen inte heller är bindande i den prövning som görs hos tillståndsmyndigheten får ett utpekande i översiktsplanen, genom utredningens förslag, direkt styrande effekter för processen angående lokaliseringsbesked.

Kommunens bedömningsgrunder vid beslut om lokaliseringsbesked

Naturvårdsverket bedömer att det är otydligt vilka bedömningsgrunder kommunen ska förhålla sig till vid beslut om lokaliseringsbesked. Det går varken av 5 § i den föreslagna lagen, eller av författningskommentaren, att utläsa vilka överväganden kommunen ska göra om projektet avser ett område som inte omfattas av ett utpekande i översiktsplanen.

Det kan möjligen utläsas motsatsvis av den föreslagna bestämmelsen, samt utifrån vad utredningen angett, att kommunen i sådana fall är tänkt att vara i princip helt fri att meddela positivt eller negativt lokaliseringsbesked. Samtidigt föreslås dock att lokaliseringsbesked ska kunna överklagas, såväl positiva som negativa lokaliseringsbesked, samt oberoende av om platsen är utpekad i översiktsplan eller inte. Enligt förslaget ska det då prövas om "lokaliseringsbeskedet strider mot någon rättsregel" (7 § andra stycket lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar). Naturvårdsverket bedömer att det för en överprövningsmodell som ska likna överprövningen av detaljplaner behövs regler som tydliggör kommunens handlingsutrymme i samband med beslut om lokaliseringsbesked, och som den överprövande instansen sedan kan luta sig emot (jämför exempelvis reglerna i 2 kapitlet plan- och bygglagen i samband med detaljplanebeslut). I utredningen anges exempelvis att vad som bör bedömas av överprövningsmyndigheten i samband med överklagande av lokaliseringsbesked är en fråga om balans mellan det kommunala självstyret och intressena av att dels att uppfylla de nationella målen för energipolitiken, dels projektörers och markägares intressen av att få bygga vindkraft där de vill (s. 144). Om detta är menat som exempel på faktorer som utgör ramarna för kommunens bedömningsutrymme vid beslut om lokaliseringsbesked bör detta framgå av de föreslagna reglerna. Naturvårdsverket bedömer dock samtidigt att exempelvis hänsynstagande till projektörers intressen av att bygga var de vill riskerar att ge en otydlighet om vad som egentligen ska bedömas i samband med lokaliseringsbeskedet.

Påbörjad översiktsplan

Naturvårdsverket bedömer att det kan uppstå tolkningsfrågor när det gäller förslaget om att en påbörjad översiktsplan i vissa fall kan ligga till grund för kommunens beslut istället för en befintlig översiktsplan (5 § andra stycket i den föreslagna lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar).

Naturvårdsverket bedömer att det är otydligt hur det ska avgöras om det är "mycket sannolikt att förslaget till ny översiktsplan kommer att antas".

Naturvårdsverket konstaterar också att det av den föreslagna bestämmelsen i 5 § andra stycket inte framgår att arbetet med att upprätta förslag till ändrad eller ny översiktsplan ska ha påbörjats "senast vid dagen för begäran om lokaliseringsbesked" vilket vi tolkar att utredningen avsett vara en förutsättning för att undantagsregeln ska kunna tillämpas. Vidare bedömer myndigheten att förslaget också innebär att kommunerna, istället för att påbörja arbete med att upprätta förslag till ändrad eller ny översiktsplan, kan välja att förklara en befintlig översiktsplan inaktuell och att 5 § då inte blir tillämplig för kommunens beslut om lokaliseringsbesked. En sådan utveckling riskerar på sikt att snarare försvaga än förstärka översiktsplaneringens roll.

Alternativ utformning

Som ett alternativ till utredningens förslag i 5 § hänvisar Naturvårdsverket till det förslag som togs fram tillsammans med Energimyndigheten i arbetet med den nationella vindkraftsstrategin. Det förslaget innebär att kommunen ”ska tillstyrka en plats för vindkraftverksamhet om ändamålet går att förena med en lämplig användning av mark- och vattenresurser”. Även om det kan finnas vissa svårigheter med det förslaget så syftar det till att tydliggöra att det som kommunerna har att ta ställning till är den övergripande markanvändningen. Syftet med det förslaget är också att knyta an närmare till den kommunala översiktsplaneringen men på ett mindre strikt sätt än i utredningens förslag. Målet med de förslag som lämnats i vindkraftsstrategin är att delarna ska fungera som en helhet där ett besked om tillstyrkan alternativt avstyrkan från kommunen utgår från och bekräftar det som framgår av de mer underbyggda översiktsplaner som den utvecklade planeringsprocessen är tänkt att leda till.

Hindersbelysning (avsnitt 8.3.1)

Naturvårdsverket delar bedömningen att en förändring av regelverket för hinderbelysning, i det fall en sådan är möjlig, bör medföra att fler kommuner kan avstå från generella höjdbegränsningar för vindkraftverk i sina översiktsplaner. Detta kan i sin tur förväntas bidra positivt till möjligheten att hitta fler potentiella områden som kan bedömas lämpliga för vindkraft utifrån ett översiktligt lokaliseringsspektiv.

Vi avstår dock från att bedöma om en sådan anpassning till internationella riktlinjer för hinderbelysning är möjlig att genomföra eftersom det inte ingår i vårt ansvars- och kompetensområde.

Planeringsstöd till kommunerna (avsnitt 8.3.2)

Naturvårdsverket delar bedömningen om att ett ekonomiskt planeringsstöd till kommunerna behöver införas. Det möjliggör för landets kommuner att ta fram de aktuella och uppdaterade översiktsplanerna som krävs för att utredningens förslag om ändrad bestämmelse om kommunal tillstyrkan ska fungera som avsett. Det bidrar också till en mer förutsebar och tydlig process med bibehållen demokratisk förankring. Tidpunkten och de organisatoriska förutsättningarna för införandet av ett sådant stöd kan dock behöva utredas närmare och i relation bland annat till det arbete som planeras regionalt för genomförandet av den nationella vindkraftsstrategin.

Naturvårdsverket har tillsammans med Energimyndigheten i den nationella vindkraftsstrategin framfört behovet av att ge kommunerna möjligheter och resurser att planera för vindkraft. Under förankringsarbetet med strategin lyfte såväl länsstyrelser, regioner och kommuner som företrädare för vindkraftsbranschen vikten av att kommunerna ges stöd och resurser för att ta fram översiktsplaner som tar sikte på en hållbar utbyggnad av vindkraft utifrån de regionala planeringsunderlag som kommer tas fram utifrån strategin. I dessa sammanhang framkom behov av ekonomiskt stöd för att genomföra själva planarbetet men även stöd i form av kompetenssatsningar. Ett syfte med de regionala planeringsunderlagen för vindkraft är att de ska utgöra ett stöd för

kommunernas översiktsplanering för vindkraftutbyggnad och för långsiktiga politiska beslut som rör kommunens bidrag till energiomställningen.

Rättssäkerheten stärks genom krav på besluten och en utökad klagorätt (avsnitt 8.4)

Krav på besluten och giltighetstid

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om att kommunens beslut om lokaliseringsbesked ska motiveras (4 § lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar).

Naturvårdsverket tillstyrker även förslaget att kommunen ska vara bunden av ett beslut om positivt lokaliseringsbesked under viss tid. Att ett positivt besked från kommunen inte ska kunna ändras under processens gång bedömer vi är mycket viktigt för en mer förutsebar och rättssäker vindkraftsprövning. Genom en sådan ordning kan det undvikas att projektörer, prövningsmyndigheter och berörda intressenter lägger ner stora resurser i onödan.

Naturvårdsverket delar även bedömningen om att kommunen inte bör vara bunden till ett positivt besked utan begränsning i tid och tillstyrker förslaget om en giltighetstid på fem år. Vi vill dock samtidigt lyfta fram att en koppling mellan kommunens fortsatta bundenhet och tidpunkten för när en ansökan lämnas in kan innebära en risk. Om femårsperioden går mot sitt slut kan det innebära att projektörer, i vissa fall, lämnar in ansökningar trots vissa brister för att göra lokaliseringsbeskedet fortsatt bindande. Det skulle kunna leda till att brister i större utsträckning behöver hanteras inom ramen för kompletteringsförfarandet.

Naturvårdsverket bedömer vidare att det kan övervägas om det vore mer lämpligt att reglera giltighetstiden för kommunens beslut i den särskilda lagen om lokaliseringsbesked istället för i 22 kapitlet 1 f § miljöbalken (se även synpunkter ovan under rubriken ”*Kommunernas inflytande över lokaliseringen av vindkraft bibehålls*”). Även om kommunen meddelat positivt lokaliseringsbesked kan det förekomma att projektörer av olika anledningar ändå inte går vidare med en ansökan om tillstånd. Att reglera giltighetstiden för lokaliseringsbesked i den särskilda lagen om lokaliseringsbesked bedömer vi är tydligare istället för att giltighetstiden får utläsas indirekt av förfarandereglerna vid prövningsmyndigheten i 22 kapitlet miljöbalken.

Naturvårdsverket bedömer att utredningens avsikt är att ett lokaliseringsbesked ska gälla utan begränsning i tiden från att en ansökan har lämnats in, det vill säga att lokaliseringsbeskedet ska gälla under hela processen för prövningen av aktuell tillståndsansökan, men att det krävs ett nytt lokaliseringsbesked vid ansökan om nytt tillstånd eller ändringstillstånd (s. 143). Vi bedömer dock att det vore rimligt att något nytt lokaliseringsbesked inte heller krävs för en ansökan om ändringstillstånd, om ändringen ligger inom ramen för vad kommunen tidigare tillstyrkt. Vidare bedömer vi att det, utifrån den föreslagna bestämmelsens ordalydelse jämfört med vad utredningen angett, är otydligt om ett lokaliseringsbesked är tänkt att kunna användas för en ny tillståndsansökan, exempelvis om den första ansökan avvisats eller avslagits, om den görs inom fem år från att lokaliseringsbeskedet meddelades.

Utökad klagorätt

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget att beslut om lokaliseringsbesked ska anslås på kommunens anslagstavla (6 § lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar). Vi delar utredningens bedömning att en utökning av såväl vem som kan överklaga kommunens beslut som överprövningens omfattning kan bidra till en mer rättssäker process. Naturvårdsverket tillstyrker även att en överprövning endast ska kunna leda till att lokaliseringsbeskedet upphävs eller slås fast, inte till att beslutet ändras (7 § tredje stycket lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar).

Naturvårdsverket konstaterar dock att det finns flera oklarheter avseende förslagen som rör överklagande (7–8 §§ lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar) som enligt vår bedömning behöver utredas närmare. Det rör exempelvis förslaget i 8 § andra och tredje stycket som innebär att negativa lokaliseringsbesked ska kunna överklagas direkt (och då prövas av länsstyrelsen), medan positiva lokaliseringsbesked endast ska kunna överklagas tillsammans med eventuellt tillstånd som beviljas. Vilken instans som överprövar överklagandet av ett positivt lokaliseringsbesked beror alltså på vilken instans som beviljat tillstånd till vindkraftsanläggningen. Vi bedömer att det inte är uteslutet att tillstånd i vissa fall beviljas av Mark- och miljööverdomstolen som är sista instans, även om inte tidigare instanser har gjort det. I sådana situationer tycks det alltså inte vara möjligt att få ett överklagande av lokaliseringsbeskedet prövat alls. Det ligger inte i linje med vad utredningen har angett om Århuskonventionen.

En annan oklarhet rör överprövningens omfattning. Såsom vi framfört ovan under rubriken ”*Kommunens bedömningsgrunder vid beslut om lokaliseringsbesked*” bedömer vi att det är otydligt vilka bedömningsgrunder kommunen har att förhålla sig till vid beslut om lokaliseringsbesked. Till det följer även vilka rättsregler den överprövande instansen ska luta sig emot i samband med en överprövning. I utredningen anges vidare att den grund som framförallt kan komma i fråga för att vid en överprövning upphäva ett lokaliseringsbesked är om kommunen inte beaktat ett riksintresse tillräckligt. Till exempel genom att kommunen har gjort en felaktig avvägning mellan olika överlappande riksintressen eller aktivt underlåtit att planera för vindkraft i ett område som vid överprövning bedöms utgöra ett riksintresse för vindbruk och där inga andra intressen väger tyngre (s. 145). Även om den överprövande myndigheten sällan kommer att upphäva ett lokaliseringsbesked så bedömer Naturvårdsverket att detta innebär att det kan ske en form av överprövning av innehållet i delar av översiktsplanen inom ramen för en överprövning av kommunens lokaliseringsbesked. Vi anser att det är otydligt hur detta förhåller sig till att en översiktsplan endast kan överklagas i form av laglighetsprövning.

Effektiviteten ökas genom att en tidsfrist för kommunens besked införs (avsnitt 8.5)

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget att kommunen ska avge lokaliseringsbesked inom sex månader från det att projektören begärt det (3 § första stycket lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar). En reglering av inom vilken tid kommunen ska fatta sitt beslut bedömer vi är viktigt för att undvika att handläggningen på kommunen tar för lång tid. En tidsfrist för kommunens beslut ingick även i det förslag till förändrad bestämmelse om

kommunal tillstyrkan som togs fram i den nationella strategin för en hållbar vindkraftsutbyggnad. Tidsgränsen föreslogs då vara sex månader i normalfallet och fyra månader för vissa mindre anläggningar för att ligga i linje med de tidsfrister som anges i det omarbetade förnybartdirektivet¹. Utifrån vad utredningen angett, bland annat angående genomförandet av direktivet i andra länder, delar vi utredningens slutsats att förfarandet hos kommunen sannolikt inte omfattas av tidsfristerna i förnybartdirektivet.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om vad en begäran om lokaliseringsbesked ska innehålla för att vara komplett (3 § andra stycket lagen om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar).

Kommunens roll garanteras genom bestämmelser för tillståndsprövningen (avsnitt 8.6)

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget att tillstånd till en anläggning för vindkraft inte ska kunna meddelas om tillståndsansökan avser ett projekt med en större utbredning, fler vindkraftverk eller högre vindkraftverk än vad kommunen tillstyrkt i ett lokaliseringsbesked (16 kap. 4 § första stycket miljöbalken).

Naturvårdsverket avstyrker dock förslaget om att hinder mot att meddela tillstånd även ska föreligga om projektet på annat sätt ändrats sedan lokaliseringsbeskedet så att det på ett betydande sätt kan komma att påverka markanvändningen i hela eller delar av kommunen (16 kap. 4 § andra stycket miljöbalken). Vi bedömer att förslaget är otydligt och kan leda till tolkningsproblem. Som exempel på ändringar som kan föranleda hinder för tillstånd anges typ av hinderbelysning samt ändringar av vindkraftverkens färg. Naturvårdsverket anser att det framstår inkonsekvent om denna typ av faktorer ska bedömas av prövningsmyndigheten i förhållande till lokaliseringsbeskedet om det inte ingår bland de aspekter som ska finnas med som underlag för kommunens bedömning. Jämför med den föreslagna 3 § andra stycket i lagen om lokaliseringsbesked där underlaget är begränsat till uppgift om anläggningens utbredning, det maximala antalet vindkraftverk samt vindkraftverkens höjd. Det är inte heller önskvärt om det inom ramen för tillståndsprövningen uppstår oklarheter kring vad som i det enskilda fallet är en sådan ändring. Det vill säga en ändring som påverkar den kommunala markanvändningen i den grad att det lokaliseringsbesked som meddelats inte längre kan anses tillräckligt och det istället föreligger hinder för tillstånd. Synpunkter kring exempelvis hinderbelysning bör istället kunna hanteras inom ramen för tillståndsprövningen på motsvarande sätt som andra invändningar och intressen prövas.

Övergångsbestämmelser (avsnitt 8.7)

Naturvårdsverket tillstyrker de föreslagna övergångsbestämmelserna. Eftersom många kommuner sannolikt inte hinner uppdatera sina översiktsplaner innan ikraftträdandet bedömer dock myndigheten att det är troligt att de föreslagna övergångsbestämmelserna kan leda till att kommuner i många fall förklarar de delar av sina översiktsplaner som rör vindkraft som inaktuella.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor

De nya bestämmelserna placeras i en ny lag (avsnitt 8.8)

Naturvårdsverket tillstyrker att de särskilda bestämmelserna om lokaliseringsbesked placeras i en ny lag.

Ett system för ekonomisk ersättning (avsnitt 7)

Naturvårdsverket bedömer att det är positivt om ett förfarande med ekonomisk kompensation vid vindkraftsetablering lagstadgas i form av ett ersättningsystem. Detta har flera potentiella fördelar, såsom till exempel ökad lokal acceptans för vindkraften, minskade klyftor mellan landsbygd och stad samt likvärdig ersättning vid samtliga vindkraftsetableringar. Systemet bör inkludera både ny och befintlig vindkraft, även om nivån för ersättningen kan behöva skilja sig mellan dessa.

Naturvårdsverket bedömer att en möjlig utformning är ett tvådelat ersättningsystem, dels genom att en andel av vindkraftsparkers vinst skulle kunna gå till det civila lokalsamhället, dels genom att fastighetsskatten för vindkraftsparker skulle kunna överföras från staten till kommunen.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Kerstin Cederlöf efter föredragning av avdelningschefen Maria Ohlman.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschef Gunilla Sallhed, handläggarna Lena Nerkegård, Lena Odeberg, Lisa Forsberg och Johan Stensson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Kerstin Cederlöf

Maria Ohlman

Kopia till:
christina.leideman@regeringskansliet.se